Šis dokuments ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. Attiecīgo tiesību aktu un to preambulu autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības "Oficiālajā Vēstnesī" un ir pieejamas datubāzē "Eur-Lex". Šie oficiāli spēkā esošie dokumenti ir tieši pieejami, noklikšķinot uz šajā dokumentā iegultajām saitēm

►B **EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1293/2013**

(2013. gada 11. decembris)

par vides un klimata pasākumu programmas (LIFE) izveidi, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 614/2007

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(OV L 347, 20.12.2013., 185. lpp.)

Grozīta ar:

		Oficiālais Vēstnesis		
		Nr.	Lappuse	Datums
►M1	Komisijas Deleģētā regula (ES) 2018/93 (2017. gada 16. novembris)	L 17	5	23.1.2018.
►M2	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1475 (2018. gada 2. oktobris)	L 250	1	4.10.2018.

▼B

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 1293/2013

(2013. gada 11. decembris)

par vides un klimata pasākumu programmas (LIFE) izveidi, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 614/2007

(Dokuments attiecas uz EEZ)

I SADAĻA

VIDES UN KLIMATA PASĀKUMU PROGRAMMA (LIFE)

1. pants

Izveidošana

Ar šo izveido vides un klimata pasākumu programmu laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim ("programma LIFE").

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

a) "izmēģinājuma projekti" ir projekti, kuros izmanto tehnoloģiju vai metodi, kas ne iepriekš, ne citur nav tikusi izmantota vai izmēģināta, kuri var nodrošināt iespējamus ieguvumus videi un klimatam salīdzinājumā ar pašreizējo paraugpraksi un kurus turpmāk var izmantot līdzīgās situācijās plašākā mērogā;

b) "demonstrējumu projekti" ir projekti, kuros praktiski īsteno, izmēģina, novērtē un izplata darbības, metodoloģiju vai pieejas, kuras ir jaunas vai nav zināmas projekta specifiskajā kontekstā, proti, ģeogrāfiskajā, ekoloģiskajā vai sociālekonomiskajā kontekstā, un kuras līdzīgos apstākļos varētu izmantot arī citur;

c) "paraugprakses projekti" ir projekti, kuros izmanto piemērotas, rentablas un mūsdienīgas tehnoloģijas, metodes un pieejas, ņemot vērā projekta attiecīgo kontekstu;

d) "integrētie projekti" ir projekti, ar kuriem plašā teritoriālā mērogā, jo īpaši reģionālā, vairāku reģionu, valsts vai transnacionālā mērogā, īsteno vides vai klimata plānus vai stratēģijas, kuri noteikti īpašos Savienības vides un klimata tiesību aktos, izstrādāti, ievērojot citus Savienības aktus, vai dalībvalstu iestāžu izstrādāti galvenokārt dabas, tostarp, *inter alia*, tīkla Natura 2000 pārvaldības, ūdens, atkritumu apsaimniekošanas, klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās tām jomā, vienlaikus nodrošinot ieinteresēto personu iesaistīšanu un veicinot koordināciju vismaz ar vienu citu attiecīgu Savienības, valsts vai privāta finansējuma avotu un mobilizējot vismaz vienu šādu finansējuma avotu;

▼B

e) "tehniskās palīdzības projekti" ir projekti, kuri nodrošina finansiālu atbalstu rīcības dotāciju veidā, lai palīdzētu pretendentiem sagatavot integrētos projektus, un jo īpaši lai nodrošinātu, ka minētie projekti ievēro programmas LIFE grafiku un tehniskās un finanšu prasības, saskaņojot to ar 8. panta 3. punktā minētajiem fondiem.

f) "spēju veidošanas projekti" ir projekti, kuru mērķis ir finansiāla atbalsta sniegšana rīcības dotāciju veidā pasākumiem, kas nepieciešami dalībvalstu spēju veidošanai, tostarp LIFE valsts vai reģionālajiem kontaktpunktiem, lai dotu iespēju dalībvalstīm efektīvāk piedalīties programmā LIFE;

g) "sagatavošanas projekti" ir projekti, kurus sākotnēji nosaka Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm, lai atbalstītu Savienības vides vai klimata politikas un tiesību aktu izstrādes un īstenošanas īpašās vajadzības;

h) "informēšanas, izpratnes veidošanas un izplatīšanas projekti" ir projekti, kuru mērķis ir atbalstīt komunikāciju, informācijas izplatīšanu un izpratnes veidošanu Vides apakšprogrammas un Klimata pasākumu apakšprogrammas jomās.

3. pants

Vispārīgie mērķi un snieguma rādītāji

1. Programmai LIFE ir jo īpaši šādi vispārīgie mērķi:

a) veicināt virzību uz resursu izmantošanas ziņā efektīvu un pret klimata pārmaiņām noturīgu zemu oglekļa emisiju ekonomiku, uz vides aizsardzību un vides kvalitātes uzlabošanu, kā arī bioloģiskās daudzveidības izzušanas apturēšanu un daudzveidības atjaunošanu, tostarp atbalstot tīklu Natura 2000 un novēršot ekosistēmu degradāciju;

b) uzlabot Savienības vides un klimata politikas un tiesību aktu izstrādi, īstenošanu un izpildi, rosināt un veicināt vides un klimata mērķu iekļaušanu un integrēšanu citos Savienības politikas virzienos un publiskā un privātā sektora praksē, tostarp palielinot publiskā un privātā sektora spēju;

c) atbalstīt labāku vides un klimata pārvaldību visos līmeņos, tostarp pilnvērtīgāk iesaistot pilsonisko sabiedrību, NVO un vietējos dalībniekus;

d) atbalstīt 7. vides rīcības programmas īstenošanu.

Tiecoties sasniegt minētos mērķus, programma LIFE veicina ilgtspējīgu attīstību un stratēģijā "Eiropa 2020", kā arī Savienības vides un klimata jomas attiecīgās stratēģijās un plānos noteikto mērķu un uzdevumu izpildi.

▼B

2. Šā panta 1. punktā noteiktos vispārīgos mērķus īsteno, izmantojot šādas apakšprogrammas:

a) Vides apakšprogramma;

b) Klimata pasākumu apakšprogramma.

3. Programmas LIFE darbību izvērtē, jo īpaši izmantojot šādus rādītājus:

a) attiecībā uz 1. punkta a) apakšpunktā minēto vispārīgo mērķi — nodrošinātie vides un klimata uzlabojumi. Ciktāl tas attiecas uz mērķi veicināt bioloģiskās daudzveidības izzušanas apturēšanu un daudzveidības atjaunošanu, nodrošinātos vides uzlabojumus mēra, pamatojoties uz tīkla Natura 2000 procentuālo daļu, kas ir atjaunota vai kurai ir nodrošināta atbilstoša pārvaldība, atjaunoto ekosistēmu platību un veidu; to atbilstīgo dzīvotņu un sugu skaitu un veidu, kurām uzlabojas aizsardzības stāvoklis;

b) attiecībā uz 1. punkta b) apakšpunktā minētajiem vispārīgajiem izstrādes un īstenošanas mērķiem — tādu izstrādāto vai ieviesto pasākumu skaits, ar kuriem īsteno plānus, programmas vai stratēģijas saskaņā ar Savienības vides un klimata politiku un tiesību aktiem, un tādu pasākumu skaits, kuri ir piemēroti atkārtošanai vai tālāknodošanai;

c) attiecībā uz 1. punkta b) apakšpunktā minētajiem vispārīgajiem iekļaušanas un integrēšanas mērķiem — tādu pasākumu skaits, ar kuriem ir panākta sinerģija ar citām ES finansējuma programmām vai kuri iekļauti tajās vai integrēti publiskā vai privātā sektora praksē;

d) attiecībā uz 1. punkta c) apakšpunktā minēto vispārīgo mērķi — tādu pasākumu skaits, kas nodrošina labāku pārvaldību, informācijas izplatīšanu un izpratni par vides un klimata jautājumiem.

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētus tiesību aktus saskaņā ar 29. pantu, lai precīzāk noteiktu snieguma rādītājus to piemērošanai tematiskajām jomām un prioritātēm, kas minētas attiecīgi 9. pantā un III pielikumā Vides apakšprogrammai un 13. pantā – Klimata pasākumu apakšprogrammai.

4. pants

Budžets

1. Programmas LIFE īstenošanai laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam paredzētais finansējums ir EUR 3 456 655 000 pašreizējās cenās, kas ir 0,318 % no kopējām saistību apropriācijām, kā minēts Regulā (ES) Nr. 1311/2013.

▼B

Gada apropriācijas piešķir Eiropas Parlaments un Padome atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmai.

2. Budžeta sadalījums apakšprogrammām ir šāds:

a) EUR 2 592 491 250 no 1. punktā paredzētā kopējā finansējuma piešķir Vides apakšprogrammai;

b) EUR 864 163 750 no 1. punktā paredzētā kopējā finansējuma piešķir Klimata pasākumu apakšprogrammai.

▼M2

3. Projektus šīs regulas 17. panta 4. punkta nozīmē, ko īsteno Eiropas Solidaritātes korpuss saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1475 ([1]) un kas sniedz ieguldījumu vienā vai vairākās prioritārajās jomā šīs regulas 9. un 13. panta nozīmē, var finansēt no Vides apakšprogrammas, kas atbilst vides pārvaldības prioritārajai rīcības jomai, un no Klimata pasākumu apakšprogrammas, kas atbilst klimata pārvaldības un informācijas prioritārajai rīcības jomai. Minētos projektus īsteno tikai saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1475, izslēdzot šajā regulā noteiktās konkrētās prasības.

▼B

5. pants

Trešo valstu dalība programmā LIFE

Programmā LIFE var piedalīties šādas valstis:

a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstis, kuras ir Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ) puses;

b) Savienības kandidātvalstis, potenciālās kandidātvalstis un pievienošanās valstis;

c) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika;

d) valstis, kuras ir kļuvušas par Eiropas Vides aģentūras loceklēm saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 933/1999 ([2]).

Šādu piedalīšanos īsteno, ievērojot nosacījumus, kuri noteikti attiecīgajos divpusējos vai daudzpusējos nolīgumos, ar ko nosaka vispārīgus principus minēto trešo valstu līdzdalībai Savienības programmās.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1475 (2018. gada 2. oktobris), ar ko paredz Eiropas Solidaritātes korpusa tiesisko regulējumu un groza Regulu (ES) Nr. 1288/2013, Regulu (ES) Nr. 1293/2013 un Lēmumu Nr. 1313/2013/ES (OV L 250, 4.10.2018., 1. lpp.).

([2]) Padomes Regula (EK) Nr. 933/1999 (1999. gada 29. aprīlis), ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1210/90 par Eiropas Vides aģentūras un Eiropas Vides informācijas un novērojumu tīkla izveidi (OV L 117, 5.5.1999., 1. lpp.).

▼B

6. pants

Darbības ārpus Savienības vai aizjūras zemēs un teritorijās

1. Neskarot 5. pantu, no programmas LIFE var finansēt darbības ārpus Savienības un aizjūras zemēs un teritorijās (AZT) saskaņā ar Lēmumu 2001/822/EK (Lēmums par aizjūras asociāciju), ar nosacījumu, ka minētās darbības ir nepieciešamas Savienības vides un klimata mērķu sasniegšanai un lai nodrošinātu veikto pasākumu efektivitāti dalībvalstīs teritorijās, uz kurām attiecas Līgumi.

2. Projektos, kas minēti 18. pantā, var piedalīties juridiska persona, kas veic uzņēmējdarbību ārpus Savienības, ar nosacījumu, ka projektu koordinējošais saņēmējs atrodas Savienībā un ārpus Savienības veicamā darbība atbilst šā panta 1. punktā minētajām prasībām.

7. pants

Starptautiskā sadarbība

Programmas LIFE īstenošanas laikā var sadarboties ar attiecīgām starptautiskām organizācijām un ar to iestādēm un struktūrām, ja tas ir nepieciešams 3. pantā noteikto vispārīgo mērķu sasniegšanai.

8. pants

Papildināmība

1. Komisija un dalībvalstis nodrošina, lai atbalsts no programmas LIFE būtu saderīgs ar Savienības politikas nostādnēm un prioritātēm un papildinātu citus Savienības finanšu instrumentus, vienlaikus nodrošinot arī to, ka tiek īstenoti vienkāršošanas pasākumi.

2. No programmas LIFE finansētie pasākumi atbilst Savienības un valstu tiesību aktiem, tostarp Savienības noteikumiem par valsts atbalstu. Jo īpaši dalībvalstis paziņo Komisijai, ja finansējums no programmas LIFE ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, un to nevar piešķirt, kamēr to nav apstiprinājusi Komisija saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu, izņemot gadījumus, ja tas atbilst regulai, kas pieņemta, ievērojot Regulas (EK) Nr. 994/98 2. panta 1. punktu un 8. pantu.

3. Komisija un dalībvalstis saskaņā ar saviem attiecīgajiem pienākumiem nodrošina koordināciju starp programmu LIFE un Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrniecības un zivsaimniecības fondu, lai radītu sinerģiju, jo īpaši integrēto projektu kontekstā, un lai atbalstītu programmas LIFE īstenošanas laikā izstrādāto risinājumu, metožu un pieeju izmantošanu. Šāda koordinācija notiek saskaņā ar kārtību, kas noteikta Kopīgo noteikumu regulā un atbilstoši vienotam stratēģiskajam satvaram un mehānismiem, kas noteikti partnerības nolīgumos atbilstīgi minētās regulas prasībām.

▼B

4. Komisija arī nodrošina konsekvenci un sinerģiju starp programmu LIFE un citiem Savienības politikas virzieniem un finanšu instrumentiem, un nepieļauj to pārklāšanos, jo īpaši ar "Apvārsni 2020" un Savienības ārējās darbības instrumentiem.

II SADAĻA

APAKŠPROGRAMMAS

1. NODAĻA

Vides apakšprogramma

9. pants

Vides apakšprogrammas prioritārās jomas

1. Vides apakšprogrammā ir trīs prioritārās jomas:

a) vide un resursefektivitāte;

b) daba un bioloģiskā daudzveidība;

c) vides pārvaldība un informācija.

2. Prioritārās jomas, kas minētas 1. punktā, aptver III pielikumā noteiktās tematiskās prioritātes.

Komisija tiek pilnvarota vajadzības gadījumā pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 29. pantu, lai pievienotu, svītrotu vai grozītu III pielikumā noteiktās tematiskās prioritātes, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:

a) prioritātēm, kas noteiktas 7. vides rīcības programmā;

b) konkrētajiem mērķiem, kas minēti 10., 11. un 12. pantā attiecībā uz katru prioritāro jomu;

c) pieredzi, kas gūta īstenojot 24. pantā minēto daudzgadu darba programmu;

d) pieredzi, kas gūta, īstenojot integrētos projektus;

e) prioritātēm, kas izriet no jauniem Savienības vides tiesību aktiem, kas pieņemti pēc 2013. gada 23 decembris; vai

f) pieredzi, kas gūta, īstenojot spēkā esošos vides tiesību aktus un politiku.

Komisija pārskata un vajadzības gadījumā izdara grozījumus III pielikumā minētajās tematiskajās prioritātēs vēlākais līdz programmas LIFE starpposma novērtējumam, kas minēts 27. panta 2. punkta a) apakšpunktā.

3. ►**M1** Vismaz 60,5 % budžeta līdzekļu, kas atvēlēti projektiem, kurus apakšprogrammā "Vide" atbalsta ar rīcības dotācijām, piešķir projektiem, kas atbalsta dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību. ◄

▼B

4. Komisija tiek pilnvarota vajadzības gadījumā pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 29. pantu, lai palielinātu šā panta 2. punktā minēto procentuālo daļu par ne vairāk kā 10 %, ar nosacījumu, ka divos sekojošos gados kopējais pieprasītais finansējums priekšlikumiem, uz kuriem attiecas dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārā joma, un kuri atbilst minimālajām kvalitātes prasībām, nepārsniedz vairāk kā par 20 % attiecīgo finansējuma apmēru, kāds bija aprēķināts divos gados pirms minētajiem gadiem.

10. pants

Vides un resursefektivitātes prioritārās jomas konkrētie mērķi

Vides apakšprogrammas vides un resursefektivitātes prioritārās jomas konkrētie mērķi jo īpaši ir šādi:

a) izstrādāt, testēt un demonstrēt tādas politikas vai vadības metodes, paraugpraksi un risinājumus, tostarp inovatīvu tehnoloģiju izstrādi un demonstrāciju, vides problēmu risināšanā, ko var atkārtot, nodot tālāk vai integrēt, tostarp attiecībā uz saikni starp vidi un veselības aizsardzību, kā arī lai atbalstītu ar resursu efektivitāti saistītu politiku un tiesību aktus, arī Ceļvedi par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā;

b) atbalstīt integrētu pieeju izmantošanu, izstrādi, izmēģināšanu un demonstrēšanu attiecībā uz plānu un programmu īstenošanu atbilstoši Savienības politikai un tiesību aktiem vides jomā — galvenokārt ūdens, atkritumu un gaisa jomā;

c) uzlabot zināšanu bāzi, lai izstrādātu, īstenotu, izvērtētu, uzraudzītu un novērtētu Savienības vides politiku un tiesību aktus, un lai izvērtētu un uzraudzītu faktorus, apdraudējumus un atbildes pasākumus, kas ietekmē vidi Savienībā un ārpus tās.

11. pants

Dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārās jomas konkrētie mērķi

Vides apakšprogrammas dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārās jomas konkrētie mērķi jo īpaši ir šādi:

a) sniegt ieguldījumu Savienības politikas un tiesību aktu izstrādē un īstenošanā dabas un bioloģiskās daudzveidības jomā, tostarp attiecībā uz Savienības Bioloģiskās daudzveidības stratēģiju līdz 2020. gadam, Direktīvām 92/43/EEK un 2009/147/EK, jo īpaši piemērojot, izstrādājot, izmēģinot un demonstrējot pieejas, paraugpraksi un risinājumus;

▼B

b) atbalstīt turpmāku ar Direktīvas 92/43/EEK 3. pantu izveidotā tīkla Natura 2000 attīstību, ieviešanu un pārvaldību, jo īpaši piemērojot, izstrādājot, izmēģinot un demonstrējot integrētas pieejas prioritārās rīcības plānu īstenošanai, kas izstrādāti pamatojoties uz minētās direktīvas 8. pantu;

c) uzlabot zināšanu bāzi, lai izstrādātu, īstenotu, izvērtētu, uzraudzītu un novērtētu Savienības dabas un bioloģiskās daudzveidības politiku un tiesību aktus un lai izvērtētu un uzraudzītu faktorus, apdraudējumus un atbildes pasākumus, kas ietekmē dabu un bioloģisko daudzveidību Savienībā un ārpus tās.

12. pants

Vides pārvaldības un informācijas prioritārās jomas konkrētie mērķi

Vides apakšprogrammas vides pārvaldības un informācijas prioritārās jomas konkrētie mērķi jo īpaši ir šādi:

a) veicināt izpratnes veidošanu par vides jautājumiem, tostarp vairojot sabiedrības un ieinteresēto pušu atbalstu Savienības politikas veidošanai vides jomā, un veicināt zināšanas par ilgtspējīgu attīstību un ilgtspējīga patēriņa jaunām tendencēm;

b) atbalstīt komunikāciju, pārvaldību un informācijas izplatīšanu vides jomā un veicināt zināšanu apmaiņu par sekmīgiem risinājumiem un praksi vides jomā, tostarp veidojot ieinteresēto pušu sadarbības platformas un organizējot apmācību;

c) popularizēt un veicināt Savienības vides tiesību aktu efektīvāku ievērošanu un izpildi, tostarp sekmējot paraugprakses un politikas pieeju izstrādi un izplatīšanu;

d) veicināt labāku vides pārvaldību, paplašinot ieinteresēto pušu, tostarp NVO, iesaistīšanos politikas apspriešanā un īstenošanā.

2. NODAĻA

Klimata pasākumu apakšprogramma

13. pants

Klimata pasākumu apakšprogrammas prioritārās jomas

Klimata pasākumu apakšprogrammā ir trīs prioritārās jomas:

a) klimata pārmaiņu mazināšana;

▼B

b) pielāgošanās klimata pārmaiņām;

c) klimata pārvaldība un informācija.

14. pants

Klimata pārmaiņu mazināšanas prioritārās jomas konkrētie mērķi

Nolūkā veicināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu klimata pārmaiņu mazināšanas prioritārās jomas konkrētie mērķi jo īpaši ir šādi:

a) veicināt Savienības klimata pārmaiņu mazināšanas politikas un tiesību aktu izstrādi un īstenošanu, tostarp iekļaušanu dažādās politikas jomās, jo īpaši izstrādājot, izmēģinot un demonstrējot politikas vai pārvaldības pieejas, paraugpraksi un risinājumus klimata pārmaiņu mazināšanai;

b) uzlabot zināšanu bāzi, lai izstrādātu, izvērtētu, uzraudzītu, novērtētu un ieviestu efektīvas klimata pārmaiņu mazināšanas darbības un pasākumus un lai uzlabotu spēju izmantot šādas zināšanas praksē;

c) atvieglot integrētu pieeju izstrādi un ieviešanu, piemēram, klimata pārmaiņu mazināšanas stratēģijas un rīcības plānus vietējā, reģionālajā vai valsts līmenī;

d) veicināt inovatīvu klimata pārmaiņu mazināšanas tehnoloģiju, sistēmu, metožu un instrumentu izstrādi un demonstrēšanu, kas būtu piemēroti atkārtošanai, tālāknodošanai vai integrēšanai.

15. pants

Pielāgošanās klimata pārmaiņām prioritārās jomas konkrētie mērķi

Nolūkā veicināt atbalstu centieniem palielināt noturību pret klimata pārmaiņām, pielāgošanās klimata pārmaiņām prioritārās jomas konkrētie mērķi jo īpaši ir šādi:

a) veicināt Savienības klimata pārmaiņu pielāgošanās politikas izstrādi un īstenošanu, tostarp iekļaušanu dažādās politikas jomās, jo īpaši izstrādājot, izmēģinot un demonstrējot politikas vai pārvaldības pieejas, tostarp attiecīgos gadījumos uz ekosistēmām balstītas pieejas, paraugpraksi un risinājumus attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām;

b) uzlabot zināšanu bāzi, lai izstrādātu, izvērtētu, uzraudzītu, novērtētu un ieviestu efektīvas klimata pārmaiņu pielāgošanās darbības un pasākumus, prioritāti attiecīgos gadījumos piešķirot tām darbībām un pasākumiem, kas piemēro uz ekosistēmu balstītu pieeju, un lai uzlabotu spēju izmantot šādas zināšanas praksē;

▼B

c) atvieglot integrētu pieeju izstrādi un ieviešanu, piemēram, attiecībā uz klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģijām un rīcības plāniem vietējā, reģionālajā vai valsts līmenī, attiecīgos gadījumos prioritāti piešķirot uz ekosistēmām balstītām pieejām;

d) veicināt inovatīvu klimata pārmaiņu pielāgošanās tehnoloģiju, sistēmu, metožu un rīku izstrādi un demonstrēšanu, kas būtu piemēroti atkārtošanai, tālāknodošanai vai integrēšanai.

16. pants

Klimata pārvaldības un informācijas prioritārās jomas konkrētie mērķi

Klimata pārvaldības un informācijas prioritārās jomas konkrētie mērķi jo īpaši ir šādi:

a) veicināt izpratnes veidošanu par klimata jautājumiem, tostarp vairojot sabiedrības un iesaistīto personu atbalstu Savienības politikas veidošanai klimata jomā, un veicināt zināšanas par ilgtspējīgu attīstību;

b) atbalstīt komunikāciju, pārvaldību un informācijas izplatīšanu klimata jomā un sekmēt zināšanu apmaiņu par sekmīgiem risinājumiem un praksi klimata jomā, tostarp veidojot iesaistīto personu sadarbības platformas un organizējot mācības;

c) popularizēt un veicināt Savienības klimata tiesību aktu efektīvāku ievērošanu un izpildi, tostarp sekmējot paraugprakses un politikas pieeju izstrādi un izplatīšanu;

d) veicināt labāku klimata pārvaldību, paplašinot iesaistīto personu, tostarp NVO, iesaistīšanos politikas apspriešanā un īstenošanā.

III DAĻA

KOPĪGI ĪSTENOŠANAS NOTEIKUMI

1. NODAĻA

Finansējums

17. pants

Finansējuma veidi

1. Savienības finansējumam var būt šādas juridiskās formas:

a) dotācijas;

▼B

b) publiskā iepirkuma līgumi;

c) iemaksas finanšu instrumentos saskaņā ar noteikumiem par finanšu instrumentiem atbilstīgi Regulai (ES, Euratom) Nr. 966/2012, jo īpaši tās 139. un 140. pantam, un saskaņā ar īpašos Savienības tiesību aktos izklāstītām darbības prasībām;

d) citi pasākumi, kas nepieciešami 3. pantā izklāstīto vispārīgo mērķu sasniegšanai.

2. Komisija īsteno šo regulu saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.

3. Šajā regulā paredzēto finansējumu, kas ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, piešķir atbilstīgi attiecīgiem Savienības noteikumiem par valsts atbalstu.

4. Vismaz 81 % no programmas LIFE budžeta līdzekļiem piešķir projektiem, kurus atbalsta ar rīcības dotācijām vai attiecīgos gadījumos finanšu instrumentiem, kā minēts 1. punkta c) apakšpunktā.

Komisija minētos finanšu instrumentus var iekļaut 24. pantā minētajā daudzgadu darba programmā, veicot *ex ante* novērtējumu, kā minēts Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 140. panta 2. punkta f) apakšpunktā.

5. Ne vairāk kā 30 % no budžeta līdzekļiem, ko piešķir rīcības dotācijām saskaņā ar 4. pantu, var piešķirt integrētajiem projektiem. Minēto maksimālo procentuālo daļu atkārtoti novērtē saistībā ar 27. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto programmas LIFE starpposma novērtēšanu un vajadzības gadījumā šim novērtējumam pievieno tiesību akta priekšlikumu.

18. pants

Projekti

Rīcības dotācijas var piešķirt šādiem projektiem:

a) izmēģinājuma projekti;

b) demonstrējumu projekti;

c) paraugprakses projekti;

d) integrētie projekti;

e) tehniskās palīdzības projekti;

f) spēju veidošanas projekti;

g) sagatavošanās projekti;

h) informācijas, izpratnes veidošanas un izplatīšanas projekti;

i) citi projekti, kas nepieciešami 3. pantā izklāstīto vispārīgo mērķu sasniegšanai.

▼B

19. pants

Projektu atbilstības un piešķiršanas kritēriji, kā arī projektu atlase

1. Šīs regulas 18. pantā minētajiem projektiem ir jāizpilda atbilstības kritēriji, pamatojoties uz 2. pantā noteiktajām definīcijām, kā arī šādi piešķiršanas kritēriji:

a) tie ir Savienības nozīmes projekti, kas sniedz ievērojamu ieguldījumu kādā no 3. pantā izklāstītajiem programmas LIFE vispārīgiem mērķiem, kā arī 9. pantā uzskaitīto prioritāro jomu konkrētiem mērķiem, III pielikumā minētajām tematiskajām prioritātēm, vai 13. pantā uzskaitīto prioritāro jomu konkrētajiem mērķiem;

b) tajos ir ievērota izmaksu ziņā efektīva pieeja, tie ir tehniski un finansiāli pamatoti; un

c) tajos piedāvātā ieviešanas kārtība ir pamatota.

2. Finansējumu piešķir projektiem, kas atbilst minimālajām kvalitātes prasībām saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 attiecīgajiem noteikumiem.

3. Programmas LIFE finansētie projekti vienā prioritārajā jomā cenšas nekaitēt vides un klimata mērķiem citā prioritārajā jomā un, ja vien iespējams, veicina sinerģiju starp dažādiem mērķiem, kā arī zaļā publiskā iepirkuma izmantošanu.

4. Integrēto projektu gadījumā Komisija nodrošina ģeogrāfisko līdzsvaru, katrai dalībvalstij indikatīvi piešķirot vismaz trīs integrētos projektus, nodrošinot, ka 1. pantā minētā LIFE plānošanas periodā ir vismaz viens integrēts projekts Vides apakšprogrammā un vismaz viens integrēts projekts Klimata pasākumu apakšprogrammā.

Integrēto projektu sadali nosaka tā, lai sasniegtu mērķus, kas noteikti saskaņā ar 24. panta 2. punkta c) apakšpunktu attiecībā uz katru 2. panta d) punktā minēto jomu.

Lai novērtētu atbilstību noteikumiem par Savienības, valsts vai privātu līdzekļu mobilizāciju, kas minēti 2. panta d) punktā integrētajiem projektiem pievieno:

a) pieteikuma iesniegšanas pirmajā posmā – finanšu plānu; un

b) pieteikuma iesniegšanas otrajā posmā — nodomu protokolu, kurā norādīts, kādā mērā mobilizējams cits attiecīgs Savienības, valsts vai privāts finansējuma avots un konkrēti norādīti šādi finansējuma avoti.

▼B

5. Pirmās daudzgadu darba programmas laikā Komisija nodrošina ģeogrāfisko līdzsvaru tādiem Vides apakšprogrammā iesniegtajiem projektiem, kas nav integrētie projekti, un proporcionāli izdala līdzekļus starp visām dalībvalstīm atbilstīgi indikatīviem valsts piešķīrumiem, kas noteikti saskaņā ar I pielikumā paredzētajiem kritērijiem. Ja indikatīvie valsts piešķīrumi nav piemērojami, projektu atlase notiek, pamatojoties vienīgi uz to vērtību.

6. Ja atlases procesa noslēgumā dalībvalstu iesniegtajiem projektiem, kas nav integrētie projekti un kas ir Komisijas atlasīto projektu sarakstā, līdzfinansēšanai nepieciešamā summa attiecībā uz konkrētu dalībvalsti ir mazāka par indikatīvo piešķīrumu šai dalībvalstij, Komisija, ja ir izpildīti 1. un 2. punktā izklāstītie nosacījumi, izmanto minētā indikatīvā valsts piešķīruma starpību, lai līdzfinansētu tos citu dalībvalstu iesniegtos projektus, kuri sniedz vislielāko ieguldījumu 3. pantā noteikto vispārīgo mērķu sasniegšanā, izņemot projektus aizjūras zemēs un teritorijās.

Iesniedzot līdzfinansējamo projektu sarakstu, Komisija ziņo LIFE vides un klimata pasākumu programmas komitejai par to, kā tā ievērojusi piešķiršanas kritērijus, kas noteikti saskaņā ar 4. un 5. punktu.

7. Komisija īpašu uzmanību pievērš transnacionāliem projektiem, ja transnacionāla sadarbība ir būtiska, lai nodrošinātu vides aizsardzības un klimata mērķu sasniegšanu, un cenšas nodrošināt to, ka vismaz 15 % no projektiem paredzētajiem budžeta līdzekļiem piešķir transnacionāliem projektiem. Komisija izskata iespēju piešķirt finansējumu transnacionāliem projektiem pat gadījumos, kad pārsniegts indikatīvais valsts piešķīrums vienai vai vairākām dalībvalstīm, kas piedalās minētajos transnacionālajos projektos.

8. Pirmās daudzgadu darba programmas laikā dalībvalsts ir tiesīga saņemt finansējumu vienam spēju veidošanas projektam līdz pat EUR 1 000 000 apmērā, ar nosacījumu, ka ir izpildīts viens no šādiem kritērijiem:

a) dalībvalsts Regulas (EK) Nr. 614/2007 6. pantā noteiktā indikatīvā valsts piešķīruma 2010., 2011. un 2012. gadam vidējais apguves līmenis ir zemāks par 70 %;

b) dalībvalsts IKP uz vienu iedzīvotāju 2012. gadā bija zemāks par 90 % no vidējā rādītāja Savienībā; vai

c) dalībvalsts pievienojās Savienībai pēc 2013. gada 1. janvāra.

Otrās daudzgadu darba programmas laikā dalībvalsts ir tiesīga saņemt finansējumu vienam spēju veidošanas projektam līdz pat EUR 750 000 apmērā, ar nosacījumu, ka ir izpildīti šādi kritēriji:

a) dalībvalsts 5. punktā minētā indikatīvā valsts piešķīruma 2014., 2015. un 2016. gadam vidējais apguves līmenis ir zemāks par 70 %; un

▼B

b) dalībvalsts indikatīvā valsts piešķīruma 2014., 2015. un 2016. gadam vidējais apguves līmenis ir palielinājies salīdzinājumā ar vidējo apguves līmeni attiecībā uz 2010., 2011. un 2012. gadu.

Lai dalībvalsts būtu tiesīga saņemt finansējumu spēju veidošanas projektiem, tā uzņemas saistības visā attiecīgās daudzgadu darba programmas laikā uzturēt līdzekļus programmai LIFE, tostarp, *inter alia*, attiecībā uz darbinieku skaitu, tādā līmenī, kas nav zemāks par 2012. gada līmeni. Minētās saistības nosaka spēju veidošanas plānā, kas minēts 9. punktā.

Kā izņēmums no pirmajā un otrajā daļā paredzētajiem atbilstības noteikumiem visā programmas LIFE laikā dalībvalsts, kuras IKP uz vienu iedzīvotāju 2012. gadā pārsniedza 105 % no Savienības vidējā rādītāja, nav tiesīga saņemt finansējumu spēju veidošanas projektiem. Vienas daudzgadu darba programmas laikā katra dalībvalsts var saņemt finansējumu tikai vienam spēju veidošanas projektam.

9. Komisija nosaka paātrinātu piešķiršanas procedūru spēju veidošanas projektiem. Pieteikumus šādiem spēju veidošanas projektiem var iesniegt sākot no 2013. gada 23. decembris. Pieteikumi ir pamatoti uz spēju veidošanas plāniem, ko dalībvalsts ir apstiprinājusi kopīgi ar Komisiju, šajos plānos ieskicēti no programmas LIFE finansējamie pasākumi, kas veidotu dalībvalsts spējas iesniegt veiksmīgus pieteikumus projektu finansējumam Vides un klimata pasākumu programmas apakšprogrammās. Cita starpā šādi pasākumi var būt:

a) jaunu darbinieku pieņemšana un apmācība darbam LIFE valstu vai reģionālajos kontaktpunktos;

b) pieredzes un paraugprakses apmaiņas veicināšana, kā arī programmas LIFE projektu rezultātu izplatīšanas un izmantošanas veicināšana;

c) apmācības speciālistu apmācības pieejas;

d) apmaiņas un norīkojuma programmas starp valsts iestādēm dalībvalstīs, jo īpaši vislabāko darbinieku apmaiņas pasākumi.

Starp spēju veidošanas plānā paredzētajiem pasākumiem var būt ekspertu nolīgšana, lai risinātu *ad hoc* nepilnības tehniskajās un procesuālajās spējās, bet starp šiem pasākumiem nevar būt tādu ekspertu nolīgšana, kuru primārais uzdevums būtu priekšlikumu sagatavošana, lai tos iesniegtu saskaņā ar ikgadējo uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus.

Spēju veidošanas plānā norāda arī šādu pasākumu paredzamās izmaksas.

▼B

20. pants

Līdzfinansējuma likmes un projektu izmaksu atbilstība

1. Maksimālās 18. pantā minēto projektu līdzfinansējuma likmes ir:

a) pirmās daudzgadu darba programmas laikā — līdz 60 % no atbilstīgajām izmaksām visu projektu gadījumā, kas nav minēti c) apakšpunktā, un kas finansēti gan no Vides, gan Klimata pasākumu apakšprogrammām;

b) otrās daudzgadu darba programmas laikā — līdz 55 % no atbilstīgajām izmaksām visu projektu gadījumā, kas nav minēti c) apakšpunktā un kas finansēti gan no Vides, gan Klimata pasākumu apakšprogrammām;

c) visā programmas LIFE darbības laikā:

i) līdz 60 % no atbilstīgajām izmaksām projektiem, kas minēti 18. panta d), e) un g) punktā;

ii) ievērojot iii) punktu, līdz 60 % no atbilstīgajām izmaksām projektiem, ko finansē saskaņā ar Vides apakšprogrammas dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritāro jomu;

iii) līdz 75 % no atbilstīgajām izmaksām Vides apakšprogrammas dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārās jomas projektiem, kas saistīti ar prioritārām dzīvotnēm vai sugām, lai īstenotu Direktīvu 92/43/EEK, vai kas saistīti ar tādām putnu sugām, kuras ar Direktīvas 2009/147/EK 16. pantu izveidotā Tehniskā un zinātniskā progresa ieviešanas komiteja uzskata par prioritārām finansējuma saņemšanai, ja tas nepieciešams, lai sasniegtu aizsardzības mērķi;

iv) līdz 100 % no atbilstīgajām izmaksām projektiem, kas minēti 18. panta f) punktā.

2. Nosacījumi par izmaksu atbilstību ir izklāstīti Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 126. pantā. Šādas izmaksas ietver PVN un personāla izmaksas.

Programmas LIFE starpposma un ex post novērtējumā Komisija sniedz pārskatu par PVN atmaksāšanu katrā atsevišķā dalībvalstī, ko programmas LIFE projektu saņēmēji ir pieprasījuši maksājumu pēdējā posmā.

3. Ar zemes iegādi saistītās izmaksas uzskata par atbilstīgām Savienības finansējumam 18. pantā minētajos projektos ar noteikumu, ka:

▼B

a) iegāde veicinās ar Direktīvas 92/43/EEK 3. pantu izveidotā tīkla Natura 2000 uzlabošanu, uzturēšanu un integritātes atjaunošanu, tostarp savienojamības uzlabošanu, radot koridorus, sugas izplatības atbalsta punktus vai citus zaļās infrastruktūras elementus;

b) zemes iegāde ir vienīgais vai visrentablākais veids, kā panākt vēlamo dabas aizsardzības rezultātu;

c) iegādāto zemi ilgtermiņā rezervē zemes lietojumam, kas atbilst 11., 14. vai 15. pantā paredzētajiem mērķiem; kā arī

d) attiecīgā dalībvalsts ar īpašuma nodošanu vai citādā veidā nodrošina šādas zemes ilgtermiņa rezervēšanu dabas aizsardzības mērķiem.

21. pants

Darbības dotācijas

1. Darbības dotācijas piešķir, lai segtu noteiktas darbības vai administratīvās izmaksas bezpeļņas struktūrām, kuras tiecas sasniegt vispārējas Savienības nozīmes mērķi, galvenokārt darbojas vides vai klimata jomā un ir iesaistītas Savienības politikas un tiesību aktu izstrādē, īstenošanā un izpildē.

2. Maksimālā 1. punktā minēto darbības dotāciju Savienības līdzfinansējuma likme ir 70 % no atbilstīgajām izmaksām.

22. pants

Cita veida darbības

No programmas LIFE var finansēt pasākumus, kurus Komisija īsteno, lai atbalstītu Savienības vides un klimata politikas un tiesību aktu ierosināšanu, īstenošanu un integrēšanu nolūkā sasniegt 3. pantā izklāstītos vispārīgos mērķus. Šādi pasākumi var ietvert:

a) informāciju un komunikāciju, tostarp izpratnes veidošanas kampaņas. No finanšu līdzekļiem, kas saskaņā ar šo regulu piešķirti komunikācijas pasākumiem, sedz arī institucionālo komunikāciju par Savienības politiskajām prioritātēm, kā arī par visu svarīgāko Savienības tiesību aktu vides un klimata jomā īstenošanu un transponēšanu.

b) pētījumus, apsekojumus, modelēšanu un scenāriju izstrādi;

c) projektu, politikas, programmu un tiesību aktu sagatavošanu, īstenošanu, uzraudzību, pārbaudi un novērtēšanu;

d) darbseminārus, konferences un sanāksmes;

e) sadarbības tīklus un paraugprakses platformas;

f) citas darbības, kas nepieciešamas 3. pantā minēto vispārīgo mērķu sasniegšanai.

▼B

23. pants

Saņēmēji

No programmas LIFE var finansēt publiskas un privātas struktūras.

Lai nodrošinātu programmas LIFE atpazīstamību, saņēmēji publisko programmu LIFE un savu projektu rezultātus, vienmēr pieminot no Savienības saņemto atbalstu. I pielikumā attēloto programmas LIFE logo izmanto visos komunikācijas pasākumos un tas ir redzams uz ziņojumu dēļiem stratēģiski svarīgās vietās, kas redzamas sabiedrībai. Uz visām ilglietojamām precēm, kas iegādātas saistībā ar programmu LIFE, ir programmas LIFE logo, ja vien Komisija nav noteikusi citādi.

2. NODAĻA

Īstenošanas pasākumi

24. pants

Daudzgadu darba programmas

1. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem programmas LIFE daudzgadu darba programmas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 30. panta 2. punktā.

Pirmā daudzgadu darba programma ilgst četrus gadus un otrā daudzgadu darba programma — trīs gadus.

2. Katrā daudzgadu darba programmā atbilstīgi 3. pantā izklāstītajiem vispārīgajiem mērķiem nosaka:

a) līdzekļu sadalījumu katrai prioritārajai jomai un starp dažādiem finansējuma veidiem katrā apakšprogrammā, saskaņā ar 9. panta 3. punktu, 17. panta 4. 5. punktu. Neveic nekādu turpmāku projektu rīcības dotāciju iepriekšēju piešķiršanu starp prioritārajām jomām vai katrā no tām, izņemot tehniskās palīdzības projektus un spēju veidošanas projektus;

b) tēmas projektiem, ar kuriem īsteno III pielikumā noteiktās tematiskās prioritātes un kurus finansē laikposmā, uz ko attiecas daudzgadu darba programma;

c) kvalitatīvos un kvantitatīvos rezultātus, rādītājus un mērķus katrai prioritārajai jomai un projektu veidam laikposmā, uz ko attiecas daudzgadu darba programma, saskaņā ar 3. panta 3. punktā noteiktajiem snieguma rādītājiem un konkrētajiem mērķiem, kas katrai prioritārajai jomai noteikti 10., 11., 12., 14., 15. un 16. pantā;

▼B

d) tehnisko metodoloģiju projektu atlases procedūrai un atlases un dotāciju piešķiršanas kritērijus saskaņā ar šīs regulas 2. un 19. pantu, kā arī attiecīgajiem Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 noteikumiem;

e) orientējošos grafikus uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus laikposmā, uz ko attiecas daudzgadu darba programma.

3. Saistībā ar daudzgadu darba programmām Komisija katru gadu publicē uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus 9. panta 1. punktā un 13. pantā minētajās prioritārajās jomās. Komisija nodrošina, ka attiecīgajā priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumā neizmantotos līdzekļus pārdala starp dažādiem projektu veidiem, kas minēti 18. pantā.

4. Komisija ar īstenošanas aktu pārskata daudzgadu darba programmu vismaz līdz programmas LIFE starpposma novērtējumam. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 30. panta 2. punktā.

25. pants

Īstenošanas metodes

Komisija īsteno pasākumus, tiecoties sasniegt šīs regulas 3. pantā noteiktos vispārīgos mērķus, saskaņā ar budžeta izpildes metodēm, kas izklāstītas Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 58. pantā, jo īpaši Komisijas centralizētu tiešu vai netiešu vadību vai kopīgu vadību ar starptautiskām organizācijām.

26. pants

Administratīvā un tehniskā palīdzība

No programmas LIFE piešķirtos finanšu līdzekļus var arī izmantot, lai segtu nepieciešamos izdevumus, kas saistīti ar sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas, komunikācijas un novērtēšanas darbībām, kuras ir tieši nepieciešamas programmas LIFE pārvaldībai un tās 3. pantā izklāstīto vispārīgo mērķu sasniegšanai.

Komisija regulāri un sadarbībā ar LIFE valstu kontaktpunktiem organizē seminārus un darbseminārus, publicē programmas LIFE finansēto projektu sarakstus vai īsteno citus pasākumus, lai veicinātu pieredzes, zināšanu un paraugprakses apmaiņu attiecībā uz visiem projektiem, kā arī lai veicinātu projektu rezultātu atkārtošanu un tālāknodošanu visā Savienībā. Šajā nolūkā Komisija veic pasākumus ar mērķi izplatīt projektu rezultātus gan starp programmas LIFE saņēmējiem un citiem, attiecīgos gadījumos īpašu uzmanību pievēršot tām dalībvalstīm, kurām ir zems LIFE finansējuma apguves līmenis, kā arī Komisija veicina saziņu un sadarbību starp pabeigtajiem vai notiekošajiem projektiem un attiecīgās jomas jauniem saņēmējiem, pretendentiem vai iesaistītajām personām.

▼B

Komisija vismaz reizi divos gados organizē arī īpašus seminārus, darbseminārus vai attiecīgos gadījumos — citus pasākumus, lai veicinātu pieredzes, zināšanu un paraugprakses apmaiņu attiecībā uz integrēto projektu izstrādi, sagatavošanu un īstenošanu, kā arī par tehniskās palīdzības projektu sniegtā atbalsta efektivitāti. Minētajos pasākumos tiek iesaistītas valsts un reģionālās pārvaldes struktūras, kas pārvalda citu Savienības finansējumu un citas attiecīgās iesaistītās personas.

27. pants

Uzraudzība un novērtēšana

1. Komisija regulāri uzrauga programmas LIFE (un tās apakšprogrammu) īstenošanu un ziņo par to, tostarp par to, kāds izdevumu apmērs ir saistīts ar klimata jomu un kāds — ar bioloģiskās daudzveidības jomu. Tā arī izvērtē programmas LIFE sinerģiju ar citām papildinošām Savienības programmām, un jo īpaši starp tās apakšprogrammām. Komisija saskaņā ar I pielikumā izklāstītajiem kritērijiem aprēķina indikatīvos valstu piešķīrumus otrās daudzgadu darba programmas laikam, lai novērtētu dalībvalstu sekmes finansējuma apguvē.

2. Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai šādus ziņojumus:

a) ne vēlāk kā 2017. gada 30. jūnijā – ārēju un neatkarīgu programmas LIFE (un tās apakšprogrammu) starpposma novērtējuma ziņojumu, kurā ir aplūkoti tās īstenošanas kvalitatīvie un kvantitatīvie aspekti, ar klimata jomu un bioloģiskās daudzveidības jomu saistīto izdevumu apmērs, tas, cik lielā mērā ir panākta sinerģija starp mērķiem, programmas papildināmība ar citām attiecīgām Savienības programmām, visu pasākumu mērķu sasniegšana (rezultātu un ietekmes ziņā, ja iespējams), resursu izmantošanas efektivitāte un programmas radītā Savienības pievienotā vērtība, lai varētu lemt par pasākumu turpināšanu, izmaiņām vai pārtraukšanu. Minētajā starpposma novērtējuma ziņojumā iekļauj arī kvantitatīvu un kvalitatīvu analīzi par programmas LIFE ieguldījumu to dzīvotņu un sugu aizsardzības stāvoklī, kas uzskaitītas Direktīvā 92/43/EEK un 2009/147/EK. Novērtējumā aplūko arī vienkāršošanas iespējas, tās iekšējo un ārējo saskaņotību, to, vai visi mērķi joprojām ir būtiski, kā arī to, kāds ir programmas LIFE pasākumu devums stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu un uzdevumu sasniegšanā, kā arī ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā. Tajā ņem vērā novērtējuma rezultātus par LIFE+ ilgtermiņa ietekmi. Starpposma novērtējuma ziņojumam pievieno Komisijas piezīmes, norādot veidu, kādā starpposma novērtējuma konstatējumi jāņem vērā, īstenojot programmu LIFE, un jo īpaši kādā mērā ir jāgroza III pielikumā noteiktās tematiskās prioritātes.

▼B

Starpposma novērtējuma ziņojumā ietver vai tam pievieno rūpīgu novērtējumu par integrēto projektu pieprasījuma, plānošanas un īstenošanas apmēru un kvalitāti. Īpašu uzmanību pievērš ar integrētajiem projektiem gūtajiem vai prognozētajiem panākumiem saistībā ar sviras efektu attiecībā uz citiem Savienības fondiem, īpaši ņemot vērā lielākas saskaņotības ieguvumus ar citiem Savienības finansēšanas instrumentiem, to, cik lielā mērā ieinteresētās personas ir iesaistījušās un cik lielā mērā iepriekšējie LIFE+ projekti ir ietverti vai tos ir paredzēts ietvert integrētajos projektos;

b) ne vēlāk kā 2023. gada 31. decembrī — ārēju un neatkarīgu *ex-post* novērtējuma ziņojumu, kurā ir aplūkota programmas LIFE un tās apakšprogrammu īstenošana un rezultāti, tostarp ar klimata jomu un bioloģiskās daudzveidības jomu saistīto izdevumu apmērs, tas, cik lielā mērā programma LIFE kopumā un katra tās apakšprogramma atsevišķi ir sasniegusi savus mērķus, tas, cik lielā mērā ir panākta sinerģija starp dažādiem mērķiem, un programmas LIFE ieguldījums stratēģijā "Eiropa 2020" noteikto mērķu un uzdevumu izpildē. *Ex-post* novērtējuma ziņojumā arī izvērtē, cik lielā mērā ir nodrošināta vides un klimata mērķu integrācija citās Savienības politikas jomās, un, cik vien iespējams, jāizvērtē ar programmu LIFE panāktais ekonomiskais ieguvums, kā arī ietekme uz iesaistītajiem iedzīvotājiem un viņiem nodrošinātā pievienotā vērtība.

3. Komisija publisko saskaņā ar šo pantu veikto novērtējumu rezultātus.

28. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

1. Komisija īsteno piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu, ka, ja tiek īstenoti saskaņā ar šo regulu finansēti pasākumi, tiek aizsargātas Savienības finansiālās intereses, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādām citām prettiesiskām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklātas nelikumības, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas un vajadzības gadījumā piemērojot iedarbīgas, samērīgas un atturošas administratīvas un finansiālas sankcijas.

2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības dokumentāri un uz vietas revidēt visus saņēmējus, darbuzņēmējus un apakšuzņēmējus, kuri ir saņēmuši Savienības līdzekļus saskaņā ar programmu LIFE.

▼B

Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt pārbaudes uz vietas un inspekcijas attiecībā uz saimnieciskās darbības veicējiem, uz kuriem tieši vai netieši attiecas šāds finansējums, saskaņā ar Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96 ([1]) noteiktajām procedūrām, lai noteiktu, vai saistībā ar dotāciju nolīgumu vai dotāciju lēmumu, vai līgumu, kas attiecas uz Savienības finansējumu, ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkādas citas prettiesiskas darbības, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses.

Neskarot pirmo un otro daļu, sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, kā arī dotāciju nolīgumos, lēmumos un līgumos, kas izriet no šīs regulas īstenošanas, Komisijai, Revīzijas palātai un OLAF nepārprotami dod tiesības veikt šādas revīzijas, pārbaudes uz vietas un inspekcijas.

3. Savienības līdzekļu saņēmēji piecus gadus pēc pēdējā maksājuma saņemšanas par jebkuru projektu glabā visus izdevumus apstiprinošos dokumentus par šo projektu, lai tos varētu uzrādīt Komisijai.

IV SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

29. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 3. panta 3. punktā un 9. panta 2. un 4. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz septiņu gadu laikposmu no 2013. gada 23 decembris.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 3. panta 3. punktā un 9. panta 2. un 4. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

([1]) Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

▼B

5. Saskaņā ar 3. panta 3. punktu un 9. panta 2. un 4. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

30. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz LIFE vides un klimata pasākumu programmas komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komiteja nesniedz atzinumu, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

31. pants

Atcelšana

Regulu (EK) Nr. 614/2007 atceļ no 2014. gada 1. janvāra.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

32. pants

Pārejas pasākumi

1. Neatkarīgi no 31. panta pirmās daļas, uz pasākumiem, kas sākti līdz 2014. gada 1. janvārim saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 614/2007, līdz to pabeigšanai attiecas minētā regula, un attiecībā uz tiem ievēro minētajā regulā paredzētos tehniskos noteikumus. Sākot ar 2013. gada 23. decembris šīs regulas 30. panta 1. punktā minētā komiteja aizstāj Regulas (EK) Nr. 614/2007 13. panta 1. punktā minēto komiteju.

2. No programmas LIFE finanšu līdzekļiem var segt arī tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, tostarp jebkādu obligāto uzraudzību, komunikāciju un novērtēšanu, kas ir jāveic saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 614/2007 pēc tās spēkā esamības termiņa beigām, lai nodrošinātu pāreju starp pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 614/2007 un programmu LIFE.

▼B

3. Summas, kas paredzētajā finansējumā ir nepieciešamas, lai nodrošinātu uzraudzības, komunikācijas un revīzijas pasākumus pēc 2020. gada 31. decembra, uzskata par apstiprinātiem tikai gadījumā, ja tie atbilst finanšu satvaram, ko piemēro no 2021. gada 1. janvāra.

4. Apropriācijas, kas atbilst piešķirtajiem ieņēmumiem, kuri gūti no nepareizi izmaksātu summu atgūšanas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 614/2007, izmanto programmas LIFE finansēšanai saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 21. pantu.

33. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

▼B

I PIELIKUMS

Kritēriji indikatīvo valsts piešķīrumu noteikšanai Vides apakšprogrammas projektiem, kas nav integrētie projekti.

Saskaņā ar solidaritātes un atbildības dalīšanas principiem Komisija piešķir līdzekļus visām dalībvalstīm 1. pantā minētajam programmas LIFE plānošanas periodam un attiecībā uz visiem projektiem, kas nav integrētie projekti, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:

a) iedzīvotāju kopskaits

i) katras dalībvalsts iedzīvotāju kopskaits (50 % koeficents); un

ii) katras dalībvalsts iedzīvotāju blīvums līdz robežvērtībai, kas ir divreiz lielāka par Savienības vidējo iedzīvotāju blīvumu (5 % koeficents);

b) daba un bioloģiskā daudzveidība:

i) katras dalībvalsts to teritoriju kopplatība, kur atrodas Natura 2000 teritorijas, kas izteikta kā proporcija no visu to teritoriju kopplatības, ko aizņem Natura 2000 teritorijas (25 % koeficents); un

ii) katras dalībvalsts teritorijas proporcionālā daļa, kādu aizņem Natura 2000 teritorijas (20 % koeficents).

▼B

II PIELIKUMS

Programmas LIFE logo

▼B

III PIELIKUMS

Vides apakšprogrammas tematiskās prioritātes, kas minētas 9. pantā

A. Vides un resursefektivitātes prioritārā joma:

a) ūdens jomas, tostarp jūras vides tematiskās prioritātes — Ceļvedī par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā un 7. vides rīcības programmā attiecībā uz ūdeni izklāstīto konkrēto mērķu īstenošanas pasākumi, jo īpaši:

i) integrētās pieejas Direktīvas 2000/60/EK īstenošanai;

ii) pasākumi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2007/60/EK īstenošanai ([1]);

iii) darbības, lai īstenotu Direktīvā 2008/56/EK noteikto pasākumu programmu jūras ūdens laba vides stāvokļa sasniegšanai;

iv) pasākumi, lai nodrošinātu ūdens resursu drošu un efektīvu izmantošanu, uzlabojot ūdens kvantitatīvo apsaimniekošanu, saglabājot augstu ūdens kvalitāti un nepieļaujot ūdens resursu nepienācīgu izmantošanu un stāvokļa pasliktināšanos;

b) atkritumu jomas tematiskās prioritātes — Ceļvedī par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā un 7. vides rīcības programmā attiecībā uz atkritumiem izklāstīto konkrēto mērķu īstenošanas pasākumi, jo īpaši:

i) integrētās pieejas atkritumu apsaimniekošanas plānu un programmu īstenošanai;

ii) pasākumi Savienības atkritumu jomas tiesību aktu īstenošanai un izstrādei, īpašu uzmanību pievēršot Savienības atkritumu hierarhijas pirmajiem posmiem (novēršana, atkārtota izmantošana un pārstrāde);

iii) pasākumi saistībā ar resursefektivitāti un produktu aprites cikla ietekmi, patēriņa paradumiem un ekonomikas dematerializāciju.

c) Resursefektivitātes jomas tematiskās prioritātes, tostarp attiecībā uz augsni un mežiem, kā arī vidi saudzējošu un apritē pamatotu ekonomiku — Ceļveža par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā un 7. vides rīcības programmas īstenošanas pasākumi, uz kuriem neattiecas citas šajā pielikumā minētās tematiskās prioritātes, jo īpaši:

i) rūpnieciskās simbiozes un zināšanu nodošanas pasākumi un jaunu modeļu izstrāde pārejai uz apritē pamatotu vidi saudzējošu ekonomiku;

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/60/EK (2007. gada 23. oktobris) par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību (OV L 288, 6.11.2007., 27. lpp.).

▼B

ii) pasākumi augsnes tematiskās stratēģijas īstenošanai (Komisijas 2006. gada 22. septembra paziņojums "Par tematisko stratēģiju augsnes aizsardzībai"), īpašu uzmanību pievēršot mazināšanai un kompensācijas pasākumiem par augsnes noslēgšanu, kā arī labākai zemes izmantošanai;

iii) pasākumi mežu monitoringa un informācijas sistēmu izveidošanai, kā arī meža ugunsgrēku novēršanai.

d) Vides un veselības jomas tematiskās prioritātes, tostarp attiecībā uz ķimikālijām un troksni — atbalsta pasākumi 7. vides rīcības programmā izklāstīto konkrēto mērķu īstenošanai vides un veselības jomā, jo īpaši:

i) atbalsta pasākumi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006 ([1]) (REACH) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 528/2012 ([2]) (Biocīdu regula) īstenošanai, lai nodrošinātu ķimikāliju (tostarp nanomateriālu) drošāku, ilgtspējīgāku un taupīgāku izmantošanu;

ii) atbalsta pasākumi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/49/EK ([3]) (Trokšņu direktīva) īstenošanas veicināšanai, lai nodrošinātu tādus trokšņu līmeņus, kas neizraisa negatīvu ietekmi un apdraudējumu cilvēka veselībai;

iii) atbalsta pasākumi, lai novērstu liela mēroga negadījumus, jo īpaši atbalstot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/18/ES ([4]) (Seveso III direktīva) īstenošanu.

e) Gaisa kvalitātes un emisijas, tostarp pilsētvides jomas tematiskās prioritātes — Ceļvedī par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā un 7. vides rīcības programmā attiecībā uz gaisu un emisiju noteikto konkrēto mērķu īstenošanas pasākumi, jo īpaši:

i) integrētās pieejas tiesību aktu īstenošanai gaisa kvalitātes jomā;

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 27. lpp.).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 528/2012 (2012. gada 22. maijs) par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu (OV L 167, 27.6.2012., 1. lpp.).

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/49/EK (2002. gada 25. jūnijs) par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību (OV L 189, 18.7.2002., 12. lpp.).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/18/ES (2012. gada 4. jūlijs) par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību, ar kuru groza un vēlāk atceļ Padomes Direktīvu 96/82/EK (OV L 197, 24.7.2012., 1. lpp.).

▼B

ii) atbalsta pasākumi, lai veicinātu atbilstību Savienības gaisa kvalitātes standartiem un ar tiem saistītajiem standartiem attiecībā uz emisiju gaisā, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2001/81/EK ([1]) (Valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju direktīva);

iii) atbalsta pasākumi, lai pilnveidotu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/75/ES ([2]) (Rūpniecisko emisiju direktīva) īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot labākās pieejamās tehnikas noteikšanas un īstenošanas procesa pilnveidošanai, nodrošinot sabiedrībai vieglu piekļuvi informācijai un uzlabojot Rūpniecisko emisiju direktīvas ieguldījumu inovācijas veicināšanā.

B. Dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārā joma:

a) Dabas jomas tematiskās prioritātes — pasākumi Direktīvu 92/43/EEK un 2009/147/EK īstenošanai, jo īpaši:

i) pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot Savienības nozīmes dzīvotņu un sugu aizsardzības stāvokli, tostarp jūras dzīvotņu un sugu, kā arī putnu sugu aizsardzības stāvokli;

ii) pasākumus, lai atbalstītu tīkla Natura 2000 bioģeogrāfiskos seminārus;

iii) integrētās pieejas prioritārās rīcības plānu īstenošanai.

b) Bioloģiskās daudzveidības jomas tematiskās prioritātes — pasākumi Savienības Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas līdz 2020. gadam īstenošanai, jo īpaši:

i) pasākumi, lai atbalstītu 2. mērķa sasniegšanu;

ii) pasākumi, lai atbalstītu 3., 4., un 5. mērķa sasniegšanu.

C. Vides pārvaldības un informācijas prioritārā joma

a) informācijas, komunikācijas un izpratnes veidošanas kampaņas atbilstīgi 7. vides rīcības programmas prioritātēm;

b) pasākumi, lai atbalstītu efektīvu kontroles procesu, kā arī pasākumi, lai veicinātu atbilstību saistībā ar Savienības vides tiesību aktiem, un Savienības vides tiesību aktu īstenošanai nepieciešamo informācijas sistēmu un informācijas līdzekļu atbalstam.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva Nr. 2001/81/EK (2001. gada 23. oktobris) par valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju dažām atmosfēru piesārņojošām vielām (OV L 309, 27.11.2001., 22. lpp.).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

▼B

Komisijas paziņojumi

Maksimālā summa, ko var piešķirt integrētam projektam

Komisija piešķir lielu nozīmi vienlīdzīgai līdzekļu sadalei starp dažādiem integrētiem projektiem, lai varētu finansēt pēc iespējas vairāk integrētu projektu un garantēt vienmērīgu šo projektu sadali visās dalībvalstīs. Šajā sakarā Komisija *LIFE* komitejas locekļu veiktajā darba programmas izskatīšanā ierosinās maksimālo summu, ko var piešķirt integrētam projektam. Šo priekšlikumu iestrādās tādu projektu atlases metodē, kuri jāpieņem saistībā ar daudzgadu darba programmu.

Ar bioloģisko daudzveidību saistītā finansēšana aizjūras zemēs un teritorijās

Komisija piešķir lielu nozīmi vides un bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai aizjūras zemēs un teritorijās (AZT) – par to liecina ierosinātais Lēmums par aizjūras asociāciju, ar ko šīs jomas tiek ietvertas Eiropas Savienības un AZT sadarbības jomās un kurā ir izklāstītas dažādas darbības, kas šajā saistībā varētu gūt labumu no Eiropas Savienības finansējuma.

Sagatavošanas darbība – sistēma *BEST* – ir devusi rezultātus: AZT ir pievienojušās ierosmei, kura ir sniegusi konkrētus rezultātus bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā. Sistēmas *BEST* darbības termiņš tuvojas beigām, un Komisija ir labvēlīgi noskaņota tās pagarināšanai ar kādu no jaunajiem instrumentiem, kuri veido attīstības sadarbības instrumenta daļu, – šajā gadījumā ar programmu, kas attiecas uz vispārējo sabiedrisko labumu un ar to saistītajām problēmām.

Šo AZT bioloģiskās daudzveidības finansējuma iespēju papildinās ar *LIFE* 6. pantā 2014.-2020. gada laikaposmam paredzēto finansējumu.